

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-10-24S

СИЛАБУС SYLLABUS	Правовий захист дитини: міжнародний та національний аспекти	
	Legal protection of the child: international and national aspects	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ВК. 6.1	
Освітній рівень Level of Education	бакалаврський (перший) Bachelor`s (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	01	Середня освіта Secondary education / pedagogy
Спеціальність Field of Study	014.03	Середня освіта (Історія) Secondary education (History)
Освітня програма Degree Programme	Середня освіта (Історія) Secondary education (History)	

м. Рівне – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Правовий захист дитини: міжнародний та національний аспекти» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія)», спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія). Рівне. НУВГП. 2024. 13 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/27491/>

Розробник силабусу: *Цецик Я. П. к.і.н*, доцент кафедри суспільних дисциплін

Протокол № 2 від "24" вересня 2024 року

В.о. завідувача кафедри: Сокаль В.А. к.п.н., доцент.

Гарант (Керівник) ОП: Прищепя О. П. д.і.н., професор.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ Економіки та менеджменту

Протокол № 2 від "17" жовтня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ Економіки та менеджменту: Ковшун Н.Е., д.е.н., професор

СЗ № (номер документа в ЕДО)

©НУВГП, 2024

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ДИТИНИ: МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТИ	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Середня освіта (Історія)
Спеціальність	014.03 Середня освіта (Історія)
Рік навчання, семестр	3 6
Кількість кредитів	3 кредити
Лекції:	14/ 2
Практичні заняття:	20/ 8
Самостійна робота	56 / 80
Курсова робота:	-
Форма навчання	денна, заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	державна
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА	

<p>Лектор</p> 	<p><i>Цецик Ярослав Петрович к.і.н., доцент кафедри суспільних дисциплін</i></p>
<p>Вікіситет</p>	<p>http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Цецик Ярослав Петрович</p>
<p>ORCID</p>	<p>ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2527-2155</p>
<p>Канали комунікації</p>	<p>y.p.tsetsik@nuwm.edu.ua тел. 098-422-81-28 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE</p>
<p>ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ</p>	
<p>Мета та завдання</p>	
<p>Актуальність дисципліни полягає у тому, що здобувачі мають змогу детально з'ясувати принципи національного та міжнародного правового захисту дитини. Метою викладання дисципліни є оволодіння здобувачами базовими поняттями про принципи та механізм правового захисту дитини в світовому контексті та Україні, зокрема</p>	
<p>Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle</p>	
<p>https://exam.nuwm.edu.ua/course/index.php?categoryid=53</p>	
<p>Передумови вивчення* (місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)</p>	
<p>Передумовою вивчення даною освітнього компонента є вивчення ОК 7 Основи психології, ОК 8 Основи демократії</p>	
<p>Компетентності</p>	
<p>Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо: ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ФК 2. Оволодіння основами психологічної науки, знання психологічних закономірностей для організації педагогічної діяльності, спілкування та проведення навчально-виховної роботи відповідно до положень нормативно-правової бази національної системи освіти. ФК 4. Оволодіння знаннями сучасних досліджень в галузі історії.</p>	
<p>Програмні результати навчання (РН)*</p>	

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є:

ПРН 7. Знати, розуміти та застосовувати в професійній діяльності законодавчі та галузеві нормативні документи, інтегрувати знання про державу і право у професійну діяльність, та вміти проектувати їх на історичні події, процеси та явища.

ПРН 9. Вміти оцінювати, класифікувати й інтерпретувати джерела й теоретичний матеріал з історії та культури України та світу.

Структура та зміст освітнього компонента

Змістовий Модуль 1. Загальні положення про захист прав дитини

Тема 1. Загальні положення про захист прав дітей в Україні та світі.

Зародження концепції правового захисту прав дитини. Женевська декларація прав дитини 1924 р. Роль Ліги Націй і Міжнародної організації праці у становленні правового захисту прав дітей та підлітків. Декларація прав дитини від 20 листопада 1959 р. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р. і три факультативні протоколи до Конвенції. Чинні для України міжнародно-правові договори універсального характеру про захист прав дітей та підлітків. Чинні для України міжнародно-правові договори Ради Європи про захист прав дітей та підлітків. Чинні для України міжнародно-правові акти рекомендаційного характеру про захист прав дітей та підлітків. Загальний огляд нормативно-правових актів України про захист прав дітей та підлітків.

Тема 2. Каталог прав дітей та підлітків.

Перелік прав дітей та підлітків. Рівність прав дітей та підлітків. Право дітей та підлітків на захист своїх прав. Право дитини на життя. Право дитини на ім'я, громадянство та сімейні зв'язки. Право дитини не розлучатися з батьками всупереч їх бажанню. Право дитини висловлювати власні погляди і думки. Право дитини на свободу думки, совісті та релігії. Право дитини на свободу асоціацій і свободу мирних зборів. Право дитини на особисте і сімейне життя, недоторканність житла, таємницю кореспонденції і на захист від незаконного посягання на її честь і гідність. Право дитини на захист від усіх форм фізичного та психологічного насильства, образи чи зловживань, відсутності піклування чи недбалого і брутального поводження та експлуатації, включаючи сексуальні зловживання

Тема 3. Право дитини на отримання інформації та безпечний інформаційний простір

Закріплення права на інформацію в міжнародно-правових актах. Загальний огляд національних правових актів України про захист права на інформацію. Зміст права дітей та підлітків на інформацію та безпечний інформаційний простір. Рекомендації щодо

забезпечення права дітей та підлітків на безпечний інформаційний простір.

Змістовий модуль 2. Ювенальна юстиція як дієвий механізм захисту прав дитини в Україні та світі

Тема 4. Ювенальна юстиція

Міжнародно-правове регулювання ювенальної юстиції. Загальні положення чинного законодавства України у сфері ювенальної (кримінальної) юстиції. Правові підстави та особливості адміністративної відповідальності дітей та підлітків в Україні. Правові підстави та особливості кримінальної відповідальності дітей та підлітків в Україні. Права дітей та підлітків у кримінальному процесі України.

Тема 5. Права та обов'язки батьків, опікунів і піклувальників щодо дітей. Усиновлення дітей.

Загальні положення про права та обов'язки батьків. Обов'язки батьків щодо дитини. Права батьків щодо дитини. Органи опіки та піклування. Права та обов'язки опікунів і піклувальників щодо дітей.

Тема 6. Організаційно-правові механізми захисту прав дітей в Україні.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Уповноважений Президента України з прав дитини. Міністерство соціальної політики України. Міністерство охорони здоров'я України. Міністерство освіти і науки України. Міністерство юстиції України. Національна поліція України. Міжвідомча комісія з питань охорони дитинства. Органи і служби у справах дітей загальної компетенції. Заклади для дітей та підлітків, які перебувають у складних життєвих обставинах. Заклади для безпритульних дітей та підлітків. Заклади для дітей та підлітків з особливими потребами (з функціональними обмеженнями). Спеціальні заклади та установи для профілактики правопорушень серед дітей та підлітків.

Тема 7. Міжнародні організаційно-правові механізми захисту прав дітей та підлітків.

Загальні положення про міжнародні організаційно-правові механізми захисту прав дітей та підлітків. Комітет ООН по правах дитини. Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ). Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН). Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Організація Об'єднаних Націй з питань науки, освіти і культури (ЮНЕСКО). Практика Європейського суду з прав людини щодо захисту прав дітей та підлітків

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Загальні положення про захист прав дітей в Україні та світі.	2
2.	Каталог прав дітей та підлітків.	2
3.	Право дитини на отримання інформації та безпечний інформаційний простір	2
4.	Ювенальна юстиція	2
5.	Права та обов'язки батьків, опікунів і піклувальників щодо дітей. Усиновлення дітей.	2
6.	Організаційно-правові механізми захисту прав дітей в Україні.	2
7.	Міжнародні організаційно-правові механізми захисту прав дітей та підлітків.	2
	Разом	14

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Практичне заняття №1. Загальні положення про захист прав дітей в Україні та світі.	3
2.	Практичне заняття № 2. Каталог прав дітей та підлітків	2
3.	Практичне заняття № 3 Право дитини на отримання інформації та безпечний інформаційний простір	3
4.	Практичне заняття № 4. Ювенальна юстиція	3
5.	Практичне заняття № 5 Права та обов'язки батьків, опікунів і піклувальників щодо дітей. Усиновлення дітей.	2
6.	Практичне заняття № 6. Організаційно-правові механізми захисту прав дітей в Україні.	3
7.	Практичне заняття № 7. Міжнародні організаційно-правові механізми захисту прав дітей та підлітків.	2
	Разом	18

Форми та методи навчання

Методи навчання: демонстрація, проблемно-пошуковий метод, навчальна дискусія / дебати, мозковий штурм.
Технології викладання: аналіз конкретних ситуацій (case study), імітаційні та неімітаційні, обговорення, мультимедійні презентації, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші..

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Для оформлення звітів з практичних занять рекомендовано застосовувати в навчальних цілях здобувачами пакет програмного забезпечення MSOffice. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання / результатів навчання

Контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться в усній,

письмовій та в комп'ютерній формах і оцінюється в межах 100 балів (до 60 балів поточна складова оцінювання (практичні роботи) та до 40 балів за сумою двох модулів по модульній складовій оцінювання). Здобувач вищої освіти набирає бали за виконання певних навчальних завдань (виконання практичної, самостійної роботи, опитування за матеріалом, тощо) в межах тем навчальної дисципліни. Для отримання екзамену з даної навчальної дисципліни, здобувачу вищої освіти потрібно набрати більше або рівне 60 балів, за сумою усіх видів навчальних завдань, відповідно до складових оцінювання.

	Вид заняття	Бали	Форма контролю
1. Поточна складова оцінювання			
1. Лекційні заняття			
Змістовий модуль 1.			
1.1.1.	Тема №1. Загальні положення про захист прав дітей в Україні та світі.	-	Комп'ютерне тестування шляхом складання модульного контролю
1.1.2.	Тема №2. Каталог прав дітей та підлітків	-	
1.1.3.	Тема №3. Право дитини на отримання інформації та безпечний інформаційний простір	-	
Змістовий модуль 2.			
1.1.4.	Тема №. 4 Ювенальна юстиція	-	
1.1.5.	Тема № 5. Права та обов'язки батьків, опікунів і піклувальників щодо дітей. Усиновлення дітей.	-	
1.1.6.	Тема №6. Організаційно-правові механізми захисту прав дітей в Україні.		
1.1. 7.	Тема№ 7. Міжнародні організаційно-правові механізми захисту прав дітей та підлітків.		
Усього бали за лекційні заняття		-	
1.2.Практичні заняття			
1.2.1.	Практичне заняття № 1. Загальні положення про захист прав дітей в Україні та світі.	8	Виконання завдань.
1.2.2.	Практичне зайняття № 2. Каталог прав дітей та підлітків	9	
1.2.3.	Практичне заняття № 3. Право дитини на отримання інформації та безпечний інформаційний простір	8	
1.2.4.	Практичне зайняття № 4. Ювенальна юстиція	9	
1.2.5.	Практичне заняття № 5. Права та обов'язки батьків, опікунів і піклувальників щодо дітей. Усиновлення дітей.	9	
1.2.6.	Практичне зайняття № 6. Організаційно-правові механізми захисту прав дітей в Україні.	8	
1.2.7.	Практичне зайняття № 7. Міжнародні організаційно-правові механізми захисту прав дітей та підлітків.	9	
Усього бали за практичні заняття		60	
Усього бали за поточною складовою оцінювання:		60	
2. Модульна складова оцінювання			

2.1.	Модульний контроль №1	20	Комп'ютерне тестування
2.2.	Модульний контроль №2	20	Комп'ютерне тестування
Усього бали за підсумковою складовою оцінювання:		40	
Разом бали за освітню компоненту:		100	

Оцінювання завдань поточного (модульного) контролю*

Рівень складності завдань	Кількість завдань в білеті	Оцінка завдань, балів	
		за одне	загальна
1	20	0,4	8
2	9	1	9
3	1	3	3
Разом	30	X	20

* наводиться для усіх модульних контролів

Перелік нормативних документів університету що регулюють порядок оцінювання та проведення контрольних заходів:

- Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування Наказ 11.12.2023 № 803 <https://ep3.nuwm.edu.ua/28552/>
- Порядок організації контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП) у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) (зі змінами та доповненнями) (Наказ № 168 від 04.04.2016р) <https://ep3.nuwm.edu.ua/21121/>;
- Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (введено в дію наказом ректора НУВГП від 27.03.2023 № 186: <http://ep3.nuwm.edu.ua/25889/> – регламентує порядок проведення семестрового поточного (модульного) та підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра і магістра денної і заочної форми навчання в Національному університеті водного господарства та природокористування, описує зміст і процедуру державної атестації, поточного, підсумкового та семестрового контролів;
- Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол №1 від 19.02.2020) <https://ep3.nuwm.edu.ua/21123/> – описує критерії оцінювання навчальних досягнень та порядок рейтингування здобувачів вищої освіти;
- Методичні вказівки щодо формування, наповнення та оформлення сторінок навчальних дисциплін в Навчальній платформі НУВГП (для професорсько-викладацького складу) (схвалено науково-методичною радою НУВГП Протокол № 1 від 27.02.2019 р) <http://ep3.nuwm.edu.ua/13934/> – описують порядок оформлення та створення тестів для семестрового

поточного та підсумкового контролів, порядок завантаження науково-методичних джерел в курси;

- Інструкція для здобувачів вищої освіти щодо організації та проведення навчальних занять у дистанційній формі <https://ep3.nuwm.edu.ua/19215/>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: затв. Законом України від 18.03.2004 р. № 1629-IV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>
2. Стешенко В. М. Правовий захист прав дітей та підлітків і безпечний інформаційний простір. Навчальний посібник. Харків «Право», 2019. 392 с.
3. Дудаш Т. І. Практика Європейського суду з прав людини: навч. посіб. 3-тє вид., стереотипне. Київ: Алерта, 2016. 488 с.
4. Разметаєва Ю. С Доктрина та практика захисту прав людини : навчальний посібник. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 364 с.

Допоміжна література

5. Добрянський С. П. Актуальні проблеми загальної теорії прав людини. Львів : Астрон, 2006. 120 с.
6. Донеллі Дж. Права людини у міжнародній політиці / пер. з англ. Т. Завалія. Львів : Кальварія, 2004. 280 с.
7. Разметаєва Ю. С. Права людини як фундаментальна цінність громадянського суспільства: монографія. Харків: 2013 «Финарт». 196 с.
8. Філософія прав людини / За редакції Ш. Г'осепата та Г. Ломанна; Пер. з нім. О. Юдіна та Л. Доронічевої. Київ: Ніка-Центр, 2008. 320 с

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Сайт Міністерства юстиції України. URL : <https://minjust.gov.ua/>
2. Сайт Європейського суду з прав людини. URL : <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c>
3. Міжнародний акт про громадянські і політичні права: URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права: URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042

Поєднання навчання та досліджень*

Під час знайомства з дисципліною на першому занятті кожен здобувач обирає тему дослідження. В процесі дослідження даної теми готує доповідь, тези конференції чи статтю за темою дослідження та публікує в фаховому виданні;

Працює за обраною темою в науковому гуртку;

Під час навчання оцінюється активність студента при проведенні наукового дослідження за обраною тематикою, в кінці курсу відбувається захист опрацьованого дослідження

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Взаємодія з людьми, загальнокультурна грамотність, здатність до навчання, здатність логічно обґрунтовувати позицію, навички усного та письмового спілкування, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та ін.

Дедлайни та перескладання

Здобувачі вищої освіти на протязі семестру зобов'язані здавати практичні на інші види навчальних завдань за які на протязі семестру отримують бали які накопичуються. На останній парі викладач виставляє за сумою балів залік тим здобувачам які відповідають вимогам відповідно до положення «Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями» (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол № 1 від 19.02.2020).

У випадку отримання не задовільної оцінки (менше 60б) за результатом екзамену, здобувач вправі здійснити складання або перескладання певних елементів освітньої компоненти до добору балів до результуючої оцінки, при цьому перескладання модульних контролів не здійснюється у відповідності до положення «Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями» (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол № 1 від 19.02.2020). У випадку отримання нерезультуючої оцінки за результатом сесії, здобувач вищої освіти керується порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/> для розгляду процедури повторного вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін (проходження повторного курсу навчання).

Неформальна та інформальна освіта

Можливе визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, якщо вона відповідає вимогам, викладеним у Положенні про неформальну та інформальну освіту в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/> має зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни та перевіряється в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE.

Модульні контролі знань здобувачі здають у аудиторії, незалежно від карантинних обмежень. Здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

*При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі <https://exam.nuwm.edu.ua/course>
Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.*

Лектор к.і.н., доцент Ярослав Цецик

Автор
Доцент

Ярослав ЦЕЦИК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1292
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100